

SAVET EVROPE

Odluka Saveta o obnovljenoj Evropskoj agendi za obrazovanje odraslih¹ (2011/C 372/01)

SAVET EVROPSKE UNIJE,

NAVODI:

Strategija Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan razvoj prepoznaje celoživotno učenje i razvoj veština kao jedan od ključnih odgovora na trenutnu ekonomsku krizu, starenje populacije i ključan element ekonomske i socijalne strategije Evropske unije.

Ova kriza posebno je istakla važnu ulogu koju obrazovanje odraslih² igra u dostizanju ciljeva Evropa 2020, dajući priliku odraslima – posebno starijim radnicima i radnicima sa nedovoljno veština – da unaprede svoje sposobnosti kako bi se adaptirali na promene na tržištu rada i u samom društvu. Obrazovanje odraslih pruža dosta prilika za unapređenje sopstvenih veština ili prekvalifikaciju onih radnika koji su nezaposleni, koji su žrtve restrukturiranja firmi ili menjaju svoju karijeru, a takođe doprinosi i socijalnoj inkluziji, aktivnom građanstvu i ličnom razvoju.

¹ European Agenda for Adult Learning.

² U svrhu ovog teksta, termin obrazovanje odraslih obuhvata formalno, neformalno i informalno učenje – u oblasti i opštег i stručnog obrazovanja – u kojima učestvuju odrasli pošto su napustili inicijalno obrazovanje i obuku.

IMAJUĆI U VIDU:

1. Odluku Evropskog parlamenta donesenu 16. januara 2008. godine o obrazovanju odraslih: Nikada nije kasno za učenje koja podstiče države članice da promovišu sticanje znanja i razvijanje kulture celoživotnog učenja a da pri tom vode računa da primenjuju politiku zasnovanu na rodnoj ravnopravnosti, kako bi učenje odraslih učinile privlačnijim, pristupačnijim i efikasnijim.
2. Zaključke Saveta iz maja 2008.³ godine o učenju odraslih, koji po prvi put uspostavljaju niz zajedničnih prioriteta na koje sektor za obrazovanje odraslih treba da odgovori, koji su utabali stazu ka intenzivnije evropskoj saradnji između različitih aktera i dali predlog niza specifičnih mera za period 2008–2010. godine (u nastavku teksta „Akcijski plan“ čiji je cilj da poveća učešće u obrazovanju odraslih i njegov kvalitet.
3. Odluku Saveta i predstavnika vlada država članica na sastanku Saveta 21. novembra 2008. godine o boljoj integraciji celoživotnih smernica u strategije celoživotnog učenja. Ova Odluka naglašava značaj vođenja kao kontinuiranog procesa koji građanima svih starosnih doba omogućava da identifikuju svoje kapacitete, kompetencije i interesovanja, da donose odluke vezane za obrazovanje, obuke i zanimanja i da rukovode sopstvenom putanjom učenja, rada i drugim okolnostima.
4. Zaključke Saveta dionesene 12. maja 2009⁴., godine koji su uspostavili strateški okvir za evropsku saradnju u oblasti obrazovanja i obuke („ET 2020“) a koji su u potpunosti usaglašeni sa strategijom Evropa 2020 i čija su četiri cilja – koja se odnose na celoživotno učenje i mobilnost, kvalitet i efikasnost, pravednost, socijalnu koheziju i aktivno građanstvo kao i na kreativnost i inovacije – su jednako važna za učenje odraslih.
5. Zajednički izveštaj Saveta i Komisije iz 2010. godine o implemenzaciji radnog programa „Obrazovanje i obuke 2010⁵, naglašava da je učenje odraslih jednako važno za obezbeđivanje ovih usluga kako bi se pokrio niz ključnih kompetencija. Ovaj Izveštaj takođe beleži da je veliki izazov omogućiti da svi polaznici imaju korist od inovativnih metodologija, uključujući i učenje odraslih.

³ OJ C 140, 6.6.2008, str. 10.

⁴ OJ C 119, 28.5.2009, str. 2.

⁵ OJ C 117, 6.5.2010, str. 1.

6. Ključne tačke inicijative Evropa 2020:
 - Agenda za nove veštine i poslove, koja države članice poziva da obezbede sticanje veština koje su potrebne za dalje učenje i tržište rada putem opšteg, stručnog i visokog obrazovanja kao i kroz obrazovanje odraslih,
 - Evropska platforma protiv siromaštva, koja predlaže razvoj inovativnog obrazovanja za siromašne zajednice u cilju podrške onima koji su siromašni i socijalno isključeni da žive dostoјанstveno i da aktivno učestvuju u društvu,
 - Unija inovacija, koja promoviše izuzetnost u obrazovanju i razvoju veština kako bi osigurali budući razvoj kada su u pitanju proizvodi, usluge ili poslovni modeli u Evropi koja se suočava sa starenjem populacije i pritiskom konkurenциje.
7. Odluke Saveta od 11. maja 2010. godine o socijalnoj dimenziji obrazovanja i obuka⁶, u kojima se ističe da sve veći pristup obrazovanju odraslih može otvoriti mogućnosti za aktivno uključivanje i povećanju participacije u društvu.
8. Odluka Saveta od 21. oktobra 2010. godine o smernicama za politiku zapošljavanja u državama članicama⁷, koja podstiče promociju efikasnih podsticajnih mera za celoživotno učenje osoba u i izvan sveta rada, 'kako bi osigurali da svaka odrasla osoba ima šansu da se prekvalificuje ili razvija svoje veštine'.
9. Zaključke Saveta od 18. i 19. novembra 2010. godine o unapređenju evropske saradnje u oblasti stručnog obrazovanja i obuka (VET)⁸, koja aktivno podstiče veće individualno učešće u kontinuiranom stručnom obrazovanju, povećanje investicija u razvoj ljudskih resursa, obuke i učenje na radnom mestu, bližu saradnju između pružaoca obuke i poslodavaca, posebno kada je u pitanju obuka radnika sa niskim kvalifikacijama.

PODRŽAVA:

Aktivnosti započete u svim prioritetnim oblastima za period 2008 – 2010. godine prema Akcionom planu, a prema različitim tempu svake pojedinačne države:

⁶ OJ C 135, 26.5.2010, str. 2.

⁷ OJ L 308, 24.11.2010, str. 46.

⁸ OJ C 324, 1.12.2010, str. 5.

- Reforme u sistemu obrazovanja odraslih su sve više utemeljene na opštem razvoju obrazovanja i obuka, posebno u razvoju nacionalnog okvira kvalifikacija i strategije celoživotnog učenja.
- Osiguranje kvaliteta je ozbiljan problem u obrazovanju odraslih. Napravljeni su koraci u razvoju profesionalnih profila i obuka profesionalaca u oblasti obrazovanja odraslih, akreditaciji pružaoca usluga u oblasti obrazovanja odraslih i unapređenje usluga ličnog vođenja za odrasle.
- Mere za obuhvat i prilike za učenje se sve više odnose na osobe sa najnižim nivoom kvalifikacija pružajući im na taj način bolje mogućnosti za integraciju u svet rada i društvo.
- Neformalno i informalno učenje koji su jedan veliki deo obrazovanja odraslih, se sve više prepoznaju i validiraju ali je korišćenje ovih prilika za validaciju još uvek slabo.
- Započelo se sa unapređivanjem praćenja sektora za obrazovanje odraslih.

PREPOZNAJE DA:

U cilju suočavanja sa kratkoročnim i dugoročnim posledicama ekonomске krize, postoji potreba da odrasli redovno usavršavaju svoje lične i profesionalne veštine i kompetencije.

Imajući u vidu trenutnu nestabilnost tržišta rada i potrebu da se umanji rizik od socijalne isključenosti, ovo se posebno odnosi na radnike sa slabim veština i niskim kvalifikacijama. Ipak, ovi odrasli, uključujući i one visoko kvalifikovane, mogu imati značajnu dobit od celoživotnog učenja.

Međutim, sve je jači konsenzus da je obrazovanje odraslih trenutno najslabija karika u razvijanju nacionalnih sistema za celoživotno učenje. Participacija u obrazovanju odraslih nastavlja da opada, sa 9,8 % populacije između 25 – 54 godine starosti 2005. godine na samo 9,1% u 2010. godini, što predstavlja još veći izazov za dostizanje cilja „ET2020”, odnosno 15% populacije koja učestvuje u obrazovanju odraslih. Prepreke kao što su slaba motivacija i nedostatak prostora za podršku ženama i muškarcima koji kombinuju porodične i radne obaveze sa učenjem zahtevaju pažnju.

Kao i drugi sektori, obrazovanje odraslih treba da prihvati promene i okrene se politici koja se zasniva na ishodima učenja sa polaznikom u centru, bez obzira gde se učenje odigrava – na poslu, kod kuće, u lokalnoj zajednici, da li je u pitanju volonterski rad, ili se odigrava u institucijama za obrazovanje i obuku – i da razvija višeslojni model upravljanja koji ovakva politika zahteva.

Da bi sektor obrazovanja odraslih postao sposoban da podrži strategiju Evropa 2020, mnogo toga treba uraditi u vezi sa: efikasnim i efektivnim finansi-

ranjem ovog sektora; sa pružanjem druge šanse i sticanjem bazičnih veština kao što su pismenost i računanje ali i digitalne veštine; sa ciljanim obrazovanjem imigranata, onih koji su rano napustili školu i mlađih ljudi koji nisu obuhvaćeni sistemom obrazovanja, svetom rada ili obukama (NEETs) kao i osobama sa invaliditetom i starijim osobama; sa saradnjom sa poslodavcima, socijalnim partnerima i civilnim društvom.

Implementacija Akcionog plana pokazala je teškoće u adekvatnom praćenju sektora za obrazovanje odraslih zbog nedostatka statističkih podataka i evaluacija sprovođenja politika u praksi. Kreiranje politika zasnovanih na dokazima u oblasti obrazovanja odraslih zahteva sveobuhvatne i uporedive podatke o ključnim aspektima obrazovanja odraslih u cilju efikasnijeg praćenja sistema i saradnje između različitih agencija, kao i za visoko kvalitetna istraživanja.

UZIMA U OBZIR DA:

U isto vreme, značajan doprinos koji obrazovanje odraslih može pružiti ekonomskom razvoju – unapređenjem produktivnosti, konkurenциje, kreativnosti, inovativnosti i preduzetništva – treba da bude prepozнат i podržan.

U ovom kontekstu, javlja se i značajna potreba da se pojačaju napori kako bi se postigao cilj u okviru strategije Evropa 2020 i osiguralo da najmanje 40% mlađih odraslih osoba završi visoko obrazovanje ili ekvivalentni nivo obrazovanja. Dostizanje ovog izazova doprineće razvoju konkurentne ekonomije koja je zasnovana na znanju i inovacijama i koja maksimalno koristi svoje resurse i ljudski kapital.

STOGA POZIVA NA:

Usvajanje obnovljenje Evropske agende za obrazovanje odraslih koja će nastaviti, dopuniti i konsolidovati rad na polju obrazovanja odraslih u okviru četiri strateška cilja koja su postavljena od strane Saveta u okviru strategije Evropa 2020. Iako je prvobitno bila fokusirana na period 2012 – 2014. godine (pogledati aneks u prilogu), ova Agenda treba da bude razmatrana u kontekstu dugoročne vizije za obrazovanje odraslih – koja će, u periodu do 2020. godine nastojati da unapredi profil samog sektora uopšte kao i njegove posebne oblasti:

- (i) unapređivanje mogućnosti odraslih, bez obzira na rod i njihove lične i porodične okolnosti, da pristupe kvalitetnim prilikama za učenje u bilo kom trenutku u njihovom životu, kako bi promovisali lični i profesionalni razvoj, osnaživanje, prilagodljivost, zapošljivost i aktivno učestvovanje u društvu;
- (ii) razvijanje novih pristupa obrazovanju i obuci odraslih koji su usmereni na ishode učenja, odgovornost i autonomiju polaznika;

-
- (iii) negovanje veće svesti među odraslima da je učenje celoživotni proces koji bi oni trebalo da praktikuju u redovnim intervalima za vreme celog života, a posebno u periodu kada su bez posla ili menjaju karijeru;
 - (iv) ohrabrvanje razvoja efektivnog celoživotnog sistema vođenja kao i integrisani sistem za validaciju neformalnog i informalnog učenja;
 - (v) osiguranje sveobuhvatne ponude visoko kvalitetnog formalnog i neformalnog obrazovanja i obuka za odrasle čiji je cilj sticanje ključnih kompetencija i sticanje kvalifikacija na svim nivoima Evropskog okvira kvalifikacija (NQF), koje su podržane od strane civilnog društva i socijalnih partnera, kao i lokalnih vlasti;
 - (vi) osiguranje fleksibilnih dogovora koji su prilagođeni različitim potrebama za obukama odraslih, uključujući obuke u okviru same kompanije i učenje na radnom mestu;
 - (vii) negovanje svesti među poslodavcima o tome na koji način obrazovanje odraslih doprinosi promociji produktivnosti, konkurentnosti, kreativnosti, inovaciji i preduzetništvu i važan je faktor za povećanje zaposljivosti i mobilnosti na tržištu rada;
 - (viii) ohrabrvanje institucija visokog obrazovanja da prihvate manje tradicionalne grupe polaznika kao što su odrasli, kao jedan od načina da pokažu društvenu odgovornost i veću otvorenost prema celoj zajednici i da odgovore na demografske izazove i potrebe društva koje stari;
 - (ix) promovisanje uloge socijalnih partnera i civilnog društva u pojašnjavanju potreba za obukama i razvoj mogućnosti za učenje odraslih, optimalno uključivanje centralnih, regionalnih i lokalnih vlasti;
 - (x) promovisanje izbalansirane preraspodele sredstava za obrazovanje i obuke u toku celog životnog ciklusa na osnovu zajedničkih odgovornosti i jasne posvećenosti javnosti, posebno u odnosu na drugu šansu i razvoj bazičnih veština;
 - (xi) uključivanje socijalnih partnera i podizanje njihove svesti o dobitima, kao i o učenju na radnom mestu, uključujući i obuku za sticanje bazičnih veština;
 - (xii) podržavanje dobro razvijenih obuka za starije osobe kako bi promovisali aktivno, autonomno i zdravo starenje; korišćenje njihovog znanja, iskustva, njihov socijalni i kulturni kapital za dobrobit društva u celini;
 - (xiii) preuzimanje obaveza da uporno promoviše obrazovanje odraslih kao jedan od načina da se neguje solidarnost između različitih starosnih

grupa (npr. putem „međugeneracijskog pakta“) i između različitih kultura i ljudi različitog porekla.

PREMA TOME POZIVA ZEMLJE ČLANICE DA:

1. Usmere svoje napore u periodu 2012 – 2014. godine na prioritetne oblasti koje su navedene u Aneksu i na taj način doprinesu implementaciji 4 prioritetne oblasti strategije „ET 2020“ i u skladu sa situacijom u svojoj zemlji i zakonima.
2. Osiguraju efikasno povezivanje relevantnih ministarstava i aktera, socijalnih partnera, kompanija, relevantnih nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva imajući u vidu unapređenje koherentnosti između politika o obrazovanju odraslih i širih socio-ekonomskih politika.
3. Aktivno sarađuju sa EU kako bi održali podršku uspešnoj implementaciji gorepomenutih prioritetnih oblasti:
 - (i) maksimalno korišćenje celoživotnih alatki koje su odobrene na nivou EU kako bi se promovisalo učešće odraslih u obrazovanju;
 - (ii) korišćenje prilika za Program celoživotnog učenja, posebno za Gruntvig i Leonardo da Vinči i programe koji će ih naslediti 2014. godine, kao i strukturne fondove i ostale instrumente gde je to prihvatljivo, kako bi se sufinsansirale inicijative podrške;
 - (iii) korišćenje otvorenog metoda koordinacije uz podršku Komisije i ostalih relevantnih evropskih mreža kako bi se promovisalo međusobno učenje i razmena dobre prakse i iskustava u obrazovanju odraslih;
 - (iv) nominovanje nacionalnog koordinatora čiji zadatak bi bio da omogući saradnju sa drugim državama članicama i Komisijom u implementaciji agende za obrazovanje odraslih.

POZIVA KOMISIJI DA:

Podrži i radi sa državama članicama na razvoju i implementaciji obnovljenje Evropske agende za obrazovanje odraslih koja je navedena u tekstu iznad, a posebno u izvršenju prioriteta za period 2012 – 2014. godine koji je detaljno opisan u Aneksu I, putem:

- (i) osiguranja komplementarnosti i koherentnosti između inicijativa za razvoj politika u skladu sa ovom Odlukom i sa onim odlukama koje su donešene u kontekstu ostalih relevantnih procesa razvoja politika u okviru strategije „ET 2020“, Kopenhaškog procesa, Bolonjskog procesa, Agenda EU za modernizaciju visokog obrazovanja, i ini-

- cijativa koje podižu pismenost i smanjuju rano napuštanje sistema obrazovanja, a koje zahtevaju koncentrisan pristup koji uključuje školsko obrazovanje i učenje odraslih i promoviše dimenziju obrazovanja odraslih u okviru svake od ovih;
- (ii) uspostavljanja bliske i trajne veze sa nacionalnim koordinatorima koje su postavile države članice i ostale zemlje učesnice;
 - (iii) podržavanjem država članica i organizacija koje organizuju obrazovanje odraslih da dele informacije o svojim politikama i praksama, evaluaciji ove dve stvari kroz organizaciju horizontalnog učenja i eksperiskih analiza, konferencija, radionica i ostalih adekvatnih instrumenata, i, u okviru raspoloživih sredstava, unapređenjem procesa prikupljanja podataka u obrazovanju odraslih kao deo unapređenog koherentnog okvira indikatora i ključnih tačaka za 2013. godinu;
 - (iv) osnaživanjem baze znanja u obrazovanju odraslih u Evropi pružanjem podrške studijama i podizanjem kapaciteta postojećih istraživačkih struktura koje su relevantne za analizu pitanja u oblasti obrazovanja odraslih, uključujući i saradnju sa Eurydice i Cedefop i drugih relevantnih institucija, kao i potpuno korišćenje njihovih informacija i istraživačkih kapaciteta;
 - (v) podsticanje i intenziviranje saradnje sa relevantnim međunarodnim organizacijama kao što su OECD (posebno kada je u pitanju korišćenje rezultata Programa za međunarodnu procenu kompetencija odraslih — PIAAC), UN (posebno Unesco) i Saveta Evrope, kao i druge relevantne regionalne ili svetske inicijative kao što su Evropsko-azijski celoživotni „centar” (ASEM);
 - (vi) korišćenje fondova koji su dostupni na evropskom nivou kako bi podržali implementaciju ove agende za obrazovanje odraslih;
 - (vii) izveštavanje o implementaciji agende kao deo zajedničkog izveštaja o „ET2020”.

ANEKS

EVROPSKA AGENDA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Prioritetne oblasti za period 2012-2014.

Uzimajući u obzir specifične okolnosti u svakoj od država članica, a u skladu sa nacionalnim prioritetima, pozivaju se države članice da, gde je to moguće,

uz podršku Komisije, usmere svoje napore na dole navedene oblasti koje imaju najviše veze sa njihovim pojedinačnim potrebama.

1. Celoživotno učenje i mobilnost postaju realnost

U cilju povećanja i proširenja participacije odraslih u celoživotnom učenju, kao odgovor na dogovoren cilj EU od 15% učešća odraslih, kao pomoć povećanju procenta mlađih sa trogodišnjom školom ili ekvivalentnim kvalifikacijama na 40%, države članice se pozivaju da usmere svoje aktivnosti na:

- Stimulisanje potražnje i razvoj sveobuhvatnih i lako dostupnih sistema za informisanje i vođenje, koje predstavljaju dopunu efikasim strategijama za obuhvat odraslih, a čiji je cilj podizanje svesti i motivacije potencijalnih polaznika, sa posebnim fokusom na ugrožene grupe, đake koji rano napuštaju školu, mlade koji nisu obuhvaćeni sistemom obrazovanja, zapošljavanja ili obuka (NEETs), niskokvalifikovane odrasle, posebno one koji nisu u potpunosti pismeni, pa onda i za programe „Druga šansa“ koji treba da dovedu do priznavanja nivoa evropskog okvira kvalifikacija.
- Promocija uključivanja poslodavaca u učenje na radnom mestu, u cilju sticanja veština koje su specifične za određeni posao i opštih veština, putem kreiranja fleksibilnijeg radnog rasporeda.
- Promocija fleksibilnih načina učenja za odrasle, uključujući širi pristup visokom obrazovanju za one koji nemaju pristup sticanju kvalifikacija u redovnom sistemu obrazovanja i deversifikacija prilika za učenje odraslih koje nude institucije visokog obrazovanja.
- Uspostavljanje funkcionalnog sistema za validaciju neformalnog i informalnog obrazovanja i promocija njihovog korišćenja među odraslima svih godišta i svih nivoa kvalifikacija, kao i kompanija i organizacija.

2. Unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja i obuka

U cilju izgradnje jakog sektora obrazovanja odraslih, pozivaju se države članice da usmere svoje napore na:

- Razvoj mehanizama za osiguranje kvaliteta za pružaoce obuka u obrazovanju odraslih, npr. putem sistema akreditacije, imajući u vidu postojeće okvire/standarde u drugim sektorima.
- Unapređivanje kvaliteta osoblja zaposlenog u obrazovanju odraslih, npr. definisanje profila kompetencija, uspostavljanje efikasnih sistema inicijalnih obuka i profesionalnog razvoja, omogućavanja mobilnosti nastavnika, trenera i ostalog osoblja u obrazovanju odraslih.

- Osiguranje održivog i transparentnog sistema za finansiranje obrazovanja odraslih, koje se zasniva na zajedničkoj odgovornosti, uključujući visok nivo preuzetih obaveza od strane države i podršku onima koji ne mogu da ga priuše, izbalansirana raspodela sredstava, adekvatna preraspodela finansiranja od strane svih aktera i traženje inovativnih načina za efikasnije i efektivnije finansiranje.
- Razvijanje mehanizama koji bi doprineli da pružene usluge u obrazovanju bolje oslikavaju potrebe na tržištu rada i da omogućavaju sticanje kvalifikacija i razvoj novih veština koje će unaprediti kapacitete ljudi da se adaptiraju na nove zahteve društva koje se stalno menja.
- Intenziviranje saradnje i stvaranje partnerstava između svih aktera i pružaoca usluga u obrazovanju odraslih, socijalnih partnera i organizacija civilnog društva, posebno na regionalnom i loknom nivou, u kontekstu razvoja „regionala učenja” i lokalnih centara učenja.

3. Promocija jednakosti, socijalne kohezije i aktivnog građanstva putem obrazovanja odraslih

U cilju razvijanja kapaciteta sektora za obrazovanje odraslih da promoviše socijalnu koheziju i omogući ljudima kojima je to potrebno putem davanja „druge šanse” za učenje i ostalih životnih prilika, kao i da doprinese smanjenju procenta onih koji rano napuštaju školovanje na ispod 10%, države članice se pozivaju da svoje aktivnosti usmere na:

- Unapređivanje veština pismenosti i računanja, razvoj digitalne pismenosti, prilika za odrasle da razvijaju bazične veštine i pismenost koja je potrebna da bi aktivno učestvovali u modernom društvu (npr. ekonomска и финансијска писменост, грађанска, културна и политичка свест, учење о здравим стиловима живота, свест о потрошачким правима и медијима)
- Povećanje broja usluga i podsticajnih mera za uključivanje pojedinaca u obrazovanje odraslih kao način unapređivanja socijalne inkluzije i aktivnog učešća u zajednici i društvu, unapređenje pristupa obrazovanju odraslih za imigrante, Rome i druge ranjive grupe, kao i obezbeđivanje mogućnosti za učenje izbeglica i osoba koje traže azil, uključujući i učenje jezika zemlje domaćina, gde je to moguće.
- Povećanje prilika za učenje starijih odraslih u kontekstu aktivnog starenja, uključujući volontarizam i promociju inovativnih načina međugeneracijskog učenja i inicijativa za korišćenje znanja, veština i kompetencija starijih ljudi za dobrobit celog društva.
- Odgovaranje na obrazovne potrebe osoba sa invaliditetom i osoba u specifičnim situacijama u kojima su isključeni iz procesa učenja, kao što

su boravak u bolnici, domovima za negu i zatvorima, i omogućavanje adekvatne podrške.

4. Povećanje kreativnosti i inovacije kod odraslih i unapređivanje njihovih sredina za učenje

U cilju razvoja novih pedagoških metoda i kreativne sredine za učenje u obrazovanju odraslih, promocije obrazovanja odraslih kao sredstva za podsticanje kreativnosti i kapaciteta za inovacije građana, pozivaju se države članice da usmere svoje napore na:

- Promociju sticanja transferalnih kompetencija kao što su učiti da učimo, osećaj inicijative i preduzetništva, svest o različitim kulturama i izražavanju, a posebno primena Evropskog okvira ključnih kompetencija u okviru sektora za obrazovanje odraslih.
- Povećanje uloge organizacija koje se bave kulturom (kao što su muzeji, biblioteke, itd.), organizacija civilnog društva, sportskih organizacija i ostalih tela koje kreiraju kreativna i inovativna okruženja za neformalno i informalno učenje.
- Bolje korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija u kontekstu obrazovanja odraslih, kao način proširivanja i unapređenja kvaliteta usluga, npr. korišćenje novih mogućnosti za učenje na daljinu i stvaranje alatki za e-učenje i platforme kako bi se obuhvatile nove ciljne grupe, posebno one koje imaju posebne potrebe i one koje žive u udaljenim krajevima.

U cilju naglašavanja gore navedenih prioritetnih oblasti koje su u skladu sa strateškim ciljevima „ET2020”, države članice se dalje pozivaju da doprinesu unapređenju prikupljanja, uporedivosti i analizi informacija i podataka o obrazovanju odraslih na evropskom, nacionalnom regionalnom i lokalnom nivou:

5. Unapređenje baze znanja o obrazovanju odraslih i praćenje sektora za obrazovanje odraslih

Države članice pozvane su da svoje aktivnosti usmere na:

- Aktivno učestvovanje i implementaciju glavnih rezultata iz najvažnijih međunarodnih istraživanja i studija kao što su Istraživanje o obrazovanju odraslih (AES), Istraživanje o kontinuiranim stručnim obukama (CVTS) i Program za međunarodnu procenu kompetencija odraslih (PIAAC).
- Pojačavanje napora da se prikupi dovoljno osnovnih podataka o npr. participaciji, pružaćocima usluga, finansiranju, ishodima i široj koristi

za učenje odraslih i društva, prikupljujući podatke i o osobama koje imaju više od 64 godine cilju produžavanj radnog veka.

- Poboljšanje procesa praćenja i procena uticaja na razvoj i delovanje sektora za obrazovanje odraslih na evropskom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, bolje koristeći postojeće instrumente gde je to moguće.
- Pojačavanje istraživanja i dubinskih analiza problema koji se odnose na obrazovanje odraslih, proširivanje okvira istraživanja kako bi se uključila nova polja i podstaklo na interdisciplinarnе analize.
- Izveštavanje o politikama u oblasti učenja kao deo zajedničkog izveštaja o „ET2020”.

Prevela Marijana Todorović